N°. 3513. 1858

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *ƒ* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 23 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 November.

De *Oud-Roomsch Katholieke Kerk*, zoo als de Jansenisten zich believen te noemen, niet bedenkende dat dit in goed Hollandsch beteekent, de *gewezene Roomsch-Katholieke Kerk*, is dezer dagen getroost geworden door het *Zondagsblad*. Voor Roomsch-Katholieken is dat eene vaderlijke bemoediging! Verbeeld u, dat het *Zondagsblad*, hetgeen bijna niets meer gelooft, aan de Jansenisten verzekert:

1°. dat zij wel degelijk tot de Katholieke Kerk behooren, of liever, dat de Paus hen als Katholieken erkent, als hij hen in den ban doet; daar „volgens den bekenden Kerkregel: *de Kerk niet oordeelt over diegenen, die buiten haar zijn*". En

2°. dat zij, Katholiek zijnde, zich niet hebben te bekommeren over de vonnissen van den Paus, dewijl zij aan den eenen kant de regten van den Paus weten te onderscheiden van de heerschzucht der nieuwe Roomsche partij, die in onze dagen den Paus zelven beheerscht, en van den anderen kant gerust kunnen inslapen op de overtuiging, „dat de Paus kan falen", en dat, „vele Pausen van Rome ketters geweest zijn" eene opinie, die op rekening van Adriaan VI wordt geschoven.

Ziedaar dan een brevet in forma van de orthodoxiteit der Jansenisten, afgegeven door een Protestant! Het is mogelijk, dat er in de priesterschap der Jansenisten zijn, die zich daarmeê verblijden. Wij vreezen toch dat sommigen hunner zoo ver zijn afgedwaald, dat zij van het *credo* niet veel meer hebben overgehouden, dan menig rationalistisch predikant. Maar wat zeggen daarvan de leeken onder de Jansenisten? Is een ongekend Protestantsch schrijver van het *Zondagsblad* eene autoriteit, die hen kan beveiligen tegen de uitspraken van Christus' Stedehouder? Of is het Protestantsche beuzelpraatje, dat de Paus onder de kurateele der Jezuïeten staat, en, gedwongen te doen wat hij niet wil, gemaakt is tot eene stroo-pop, geloofwaardig, als het *Zondagsblad* dat nog eens ophaalt? Of heeft de verzekering, dat de Paus, als Paus handelende, feilbaar is, en dat „vele Pausen van Rome ketters geweest" zijn, wanneer dat op naam van Paus Adriaan in het *Zondagsblad* geschreven staat, de waarde van een geloofspunt?

De Jansenisten leeken weten beter. Maar wat een figuur maakt hier het *Zondagsblad*, dat, als Protestantsch blad, door zijne Protestantsche getuigenis, de Jansenisten meent te kunnen gerust stellen tegen de getuigenis der *geheele Katholieke Kerk*, die in gehoorzaamheid leeft aan den Paus en veroordeelt wat hij veroordeelt. Want dat is de toestand; *de geheele Kerk* is met den Paus tegen de Jansenisten. En nu stelt zich een Protestantsch ongeloovige het dwaze denkbeeld in het hoofd, dat zijne ongeloovige getuigenis die der geheele Kerk bij de Jansenisten overschaduwen zal?

De *Fakkel* is wijzer geweest. Zij weet en zegt, dat de Jansenisten „niet *Roomsch*" zijn. Zij noemt ze toch „Katholiek"; maar, dat is bij vergissing; want hoe kunnen zij *algemeen* zijn, als zij binnen de grenzen van ons land beperkt, daar slechts een handje vol leden tellen, en gansch de Katholieke wereld hen veroordeelt? De *Fakkel* weet dat zoo goed als wij. Ook vermeet zij zich niet de Jansenisten te troosten. Zij is overtuigd, dat haar daartoe alle karakter ontbreekt. Maar zij kan de zaak evenwel niet onbesproken laten. Wat doet ze dan? Zij zegt dat de Paus „vloekt", „in het openbaar" vloekt, „terwijl geheel de wereld het hoort." En dat is „gemeen," roept zij uit. Zeker is vloeken gemeen. Maar zou de *Fakkel*, die een groot deel der Pauselijke breve aanhaalt, de goedheid willen hebben, de plaats aan te wijzen waar de Paus *gevloekt* heeft? Wij hebben die, ten spijt van hare goede diensten, nog niet kunnen ontdekken.

Inmiddels kunnen de Jansenisten dit overwegen: dat de Paus een vonnis heeft uitgesproken, waarin hij H. Loos met de zijnen sluit buiten de gemeenschap der Katholieke Kerk. Is in die daad-zelve en in de gevolgen, die ze voortbrengt, iets dat voor de Jansenisten het karakter heeft van een vloek; dan mogen zij daaruit afleiden, dat Hij die het vonnis uitsprak, onder de stilzwijgende goedkeuring van de „*geheele Kerk*" met der daad de man is, tot wien Christus zeide: Hoed mijne lammeren, hoed mijne schapen. Wat gij zult gebonden hebben op aarde, dat zal gebonden zijn in den Hemel.

In de Memorie van Beantwoordiging betreffende Hoofdstuk VI der staatsbegrooting, bespreekt de minister de wenschelijkheid van het behoud der departementen van Eeredienst met afzonderlijke ministers, en zegt dat reeds zijne optreding als minister het bewijs is, dat hij de opheffing niet raadzaam acht. Dat de zelfstandigheid der kerkgenootschappen door het bestaan van een afzonderlijk ministerie gevaar zou loopen kan hij niet toestemmen. Veeleer schijnt men dit gevaar bij de opheffing te moeten vreezen. Bij de beoordeeling van den omvang der werkzaamheden der ministers van Eeredienst, heeft men uit het oog verloren de maatregelen en beslissingen, die met het algemeen regeringsbeleid en met de verhouding tusschen Kerk en Staat zamenhangen en de hoofdtaak van den minister uitmaken.

De vrees voor aanranding van de onafhankelijkheid der kerkgenootschappen is door de leden, bij wie zij bestaat, ook in verband gebragt met de rezerves onder welke, bij koninklijk besluit van 23 Maart 1858, het algemeen reglement voor de Hervormde Kerk is goedgekeurd, en de vraag is gedaan, of deze rezerves nog als van kracht moeten beschouwd worden. Het antwoord moet bevestigend zijn. Ook hebben de bezwaren, uit den boezem van het hervormd kerkgenootschap gerezen tegen de zoogenoemde rezerves in de eerste oogenblikken na hare bekendwording, langzamerhand plaats gemaakt voor een beter inzigt in hare wezenlijke strekking. Alleen tegen de tweede worden nog van tijd tot tijd stemmen vernomen; maar de wensch, dat de Regering alle toezigt op het beheer der kerkelijke fondsen en goederen zal laten varen, wordt door zeer velen, die met de belangen van onderscheidene kerkgemeenten en met den gang van kerkelijke administratiën bekend zijn, beschouwd als een wensch, waarvan de verwulling leiden zou tot verwarring en misbruik. De Regering is van dit laatste gevoelen en acht zich tot de handhaving van dit toezigt geroepen, door de verpligtingen welke het zesde hoofdstuk der Grondwet haar heeft opgelegd.

Een derde grond van vrees is door de leden, die beducht zijn dat de onafhankelijkheid der kerkgenootschappen in gevaar is van aanranding, gevonden in de uitoefening van kollatieregten van wege den Staat. Ware het ergens gebleken, dat hierdoor eene goede keuze zou kunnen belemmerd worden, de Koninklijke kollator zou zonder twijfel bereid zijn gevonden, zijn regt te laten rusten. Tot hiertoe is nog nimmer door eenig kerkbestuur, noch door eenig belanghebbende gemeente eenig verzoek tot opheffing van het kollatieregt bij de regering ingekomen.

De wet op het lager onderwijs werkt tot dus verre in de provincie Zuid-Holland zeer in het financiëel nadeel van vele openbare onderwijzers. Bij besluit van Gedeputeerde Staten is aan alle openbare onderwijzers het bekleeden van de posten van administrateur der burgerlijke begraafplaatsen en van bedienaar der begrafenissen, zoo mede van de betrekkingen bij ambachten en polderbesturen ontzegd. Hierdoor lijden onderscheidene onderwijzers eene schade van *ƒ* 50 tot *ƒ* 200 's jaar. Het doet er niet toe of de gemeentebesturen, al of niet tot de regeling van het onderwijs overeenkomstig de wet overgaan, Ook wordt er in onderscheidene gemeenten niet op gelet om dat verlies te herstellen, al blijkt het, dat den onderwijzers in der tijd die betrekkingen zijn opgedragen met het doel om hun als onderwijzers een behoorlijk bestaan te bezorgen. Naar wij vernemen moet er op adressen, deswege aan Z. M. den Koning ingediend, afwijzend zijn beschikt. Onderscheidene onderwijzers hebben het voornemen, om deswege een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen. (*H.*)

Het wetsontwerp tot herziening der wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken heeft, bij het daarvan in de afdeelingen der Tweede Kamer gehouden onderzoek, den bijval van de meerderheid der leden, die daaraan hebben deelgenomen, geenszins mogen verwerven. Voor zeer vele leden was een hoofdgrond tot afkeuring dezer voordragt gelegen in de bezwaren, welke zij in het algemeen tegen het beginsel der zamensmelting van de hoofdsom der belastingen met de daarop gelegde opcenten koesterden. Vele leden hebben ook de vraag gedaan of men niet zou kunnen overgaan tot de afschaffing van den waarborg.

Gaarne verleenen wij aan het volgende plaats:

„Dezer dagen hadden de 's Hertogenbossche liefhebbers en beoefenaars der edele muziek het genoegen, den bij uitstek begaafden, den in- en buiten Neêrland gevierden meester en komponist, den heer J. Verhulst, van 's Hage, in hun midden te bezitten.

„De heer Verhulst had zich met zijne gewone minzaamheid bereid verklaard, om onder zijne eigen leiding eenige zijner schoone komposition, in een tot dat einde door de zangvereeniging: *Oefening en Uitspanning*, belegd koncert te laten, en te helpen uitvoeren.

„Men behoeft slechts met de symfoniën van onzen Neêrlandschen maëstro, met zijn Floris, Rembrand, enz. bekend te zijn, om zich een denkbeeld te vormen van het zoet en levendig genot dat menig oor gestreeld, menig hart verkwikt, menigen geest verrukt heeft bij het hooren van zulke meesterstukken.

„Doch schrijvers maatschappelijke stand, en de rigting zijner studiën leiden tot eene andere appreciatie. Hij wilde eene hulde brengen aan den man van verdienste, die onder de verdienstelijkste auteurs van degelijke, wel doorwerkte en klassieke muziek, als eene uitzondering maakt op het terrein van gewijde muziek van kerkmuziek, zooals men ze gewoonlijk noemt, maar die allerzeldzaamst is.

„Het moet gezegd worden: *zóó* eenige mannen in elk beschaafd land van Europa, aangemoedigd worden door de niet verzwegene goedkeuring der hooge geestelijkheid — dan gaat de kerkmuziek, eene vernieuwde en schitterende toekomst te gemoet.

„Gij hebt het begrepen, waarde kunstvriend, de Hemel zegene uwe pogingen!

„Zoo eene eenvoudige tweestemmige Mis van Verhulst, gelijk men ze onder 's mans leiding in onze groote of Sint-Jans-kerk, door onze beste Bossche zangers en den verdienstelijken organist van Paschen, heeft hooren uitvoeren, zoo eene Mis is *niet mooi*, in de beteekenis, die door de meesters aan dat rekkelijk, vrij onbestemd, vaak misbruikt en voor velerlei opvatting geschikt voegwoordje gegeven wordt. Maar dat is schoon. Dat is niet *charmant*, maar dat is grootsch, dat is deftig, dat is regt kerkelijk. Dat doet, gelijk de Kerk het verlangt en voorschrijft, dat doet al de gezongene woorden en alle lettergrepen der woorden verstaan en door de ooren tot in de harten doordringen. Dat verveelt u niet door eindelooze en flaauwe herhalingen van frazen, woorden en halve woorden. Dat rukt de gevoegde tekstwoorden niet uit hun verband, maar eerbiedigt ze en geeft ze u eenvoudig weer, gelijk ze daar geschreven staan in de Liturgische boeken en parkementen. Dat doet de geloovige aanhoorders niet lagchen of huppelen in de nabijheid der heilige Tabernakelen en onder het alziende oog van die daar rust, de Godmensch van oneindige majesteit. Dat doet hen niet opkijken en spiegen als verbaasd en geschokt door verrassende afbrekingen van driftigen overgang en *pianissimo* tot *fortissimo*, en omgekeerd, van lieflijke solo's en ariettjes *con brio* gezongen door solo-heer of solo-dame — door velerlei soortgelijke in kerkmuziek slecht geplaatste middeltjes. Dat houdt u geene aren in de kerk, en belet vooral den celebreerenden priester niet, naar de voorschriften der eerbiedwaardige en verpligtende *rubrieken*, het H. Mis-Offer niet te onderbreken, omdat het den komponist behaagd heeft te zwijgen, dat de muziek in de kerk slechts een ondergeschikt middel is, waardoor en waarom het hoofdwerk niet mag lijden. Maar dat is ernstig, en stemt tot ernst

en ernstige overweging. Dat laat een *Kyrie eleison* wat het is, eene eenvoudige verzuchting tot Dengenen die met voorliefde neerziet op ootmoedig en ongekunsteld gebed, tot den Vader van Barmhartigheden. Dat doet u begrijpen dat het *Credo* is eene krachtige en voor niets terug tredende, doch tevens ook eenvoudige, kinderlijke en daarom onderworpene Geloofsbelijdenis. Dat doet een *Hosanna in excelsis* geen woestaardig gegil of geschreeuw, het *Dona nobis pacem* geen luchtige, in wel afgepaste en als met den passer afgemetene rythmen ingekleede marsch of dans zijn. Dat doet, door zoo geheete *Fugen*, hoe nuttig ook als oefeningen en overheerlijk als uitvoeringen buiten de heilige kerkdiensten, de zangkooren niet als herschapen schijnen in tornooibanen, of op een slagveld aanvallende, afwerende, terugwijkende en wederom bespringende of besprongene groepen van krijgslieden en soldaten. Dat bezigt geene tien tot twintig en dertig muziekmaten, om tot eenig dramatiesch effekt te komen, zoo als men ze in koncert- en opera voordragten verlangt; maar dat weet u eene eigenaardige en met de beteekenis der woorden stemmende uitwerking door middel van éène of eenige weinige noten op het keurigst aan te brengen. Dat overdekt en smoort de frissche kerkstemmen niet door ver gezochte, soms kunstmatige ja, maar veeltijds ook nietige en meestal daar slecht geplaatste begeleidingen van piepende, sijfelende, schetterende, kletterende, en wat dies meer zij, solo- en koor- strijk- blaas- trom- en gebrom-speeltuigen. Dat breekt eindelijk, om niet alles uit te kramen, met het liefelijk gekweel, met het krachtig maar onkerkelijk geluid, enz. van de meeste zoogenaamde kerkmuziek, waaraan men zich vrij algemeen, sedert ongeveer twee jaarhonderden heeft schuldig gemaakt. Maar ook, en hier wordt ons het hart ruimer, dat keert terug tot dien stijl, waarvan men nimmer had behooren af te wijken, tot den stijl der groote meesters, wier voortbrengselen eertijds naar waarde geschat, thans bijna vergeten, door hoog kerkelijk gezag den Komponisten tot navolging werden aanbevolen. Dat is eenvoudiger, o ja, en daarom welligt nog beter en doelmatiger; dat maakt, wel is waar, gebruik van bestanddeelen van latere vinding en toepassing, maar dat let desniettemin op betamelijkheid van tijd en plaats, dat is — zeggen wij 't met één woord — dat is goed en schoon; want.... dat is *waar*.

„Genoeg. Wij wenschen het land geluk, waar zulke talenten bloeijen, maar meer nog verheugen wij ons over de gelukkige, ongewone en doelmatige rigting die wij in de kerkelijke kompozitie van Verhulst bewonderd hebben.

„*Macte!* — Ga zoo voort, geniale Kunstenaar en Meester, ge zult nog vele voortreffelijke werken leveren. En de ware kunstenaars zullen u verheffen, en de Katholieke nakomelingschap zal uwen naam roemen, en de Kerk zal u prijzen en loven, en.... God, de Almagtige zal het u loonen en vergelden. „N. A. Janssen."

Van af den 1 Okt. jl. zijn door de arrondissements regtbank te Assen wegens bedelarij veroordeeld 72 personen. De meesten zijn uit Groningen, en vragen, om hun doel, de wederopname in de koloniën van de maatschappij van weldadigheid, zeker te bereiken, een aalmoes aan een der rijksveldwachters in het paleis van justitie, waarna zij, zonder veel over en wederspreken, naar de gevangenis worden gebragt. Spoedig verschijnen zij voor de korrektioneele regtbank en worden in den regel alsdan tot eenige dagen gevangenistraf veroordeeld, met last om daarna naar een bedelaarsgesticht te worden overgebragt.

De deelhebbers in de Nederlandsche onderneming op *the Lutine*, gevestigd op Terschelling, zijn uitgenoodigd om het tweede dividend van tien ten honderd in ontvang te nemen, ten kantore van den heer W. E. Methorst, te Amsterdam.

Uit Amersfoort schrijft men ons van gister:

Er vond hier dezer dagen eene ter aarde bestelling plaats, welke zich kenmerkte door de tegenwoordigheid van *negen* volwassene zonen der overledene, de Wed. G. v. d. Veer, nalatende meer dan 100 kinderen en kleinkinderen. (*U. Ct.*)

Wij vernemen dat de firma Buqouij & C°. te Brussel den heer burgemeester dezer stad het voorstel heeft gedaan eene vaste brug over de Maas te bouwen, welke ongeveer twee honderd twintig duizend gulden zou kosten.

Deze brug zou drie openingen hebben, elk van 42 el, het dek tusschen de leuningen breed 7½ el, waarvan 5 voor den rijweg, met steenen bedekt gelijk aan gewone wegen, en 1¼ el voor elk voetpad aan weêrszijde.

Het dek van eiken ribben zou op getrokken ijzeren balken en de voetpaden van eiken ribben op gegoten ijzeren staven liggen.

Er is welligt geen werk te Roermond uit te voeren, waarbij het algemeen belang en in het bijzonder dat onzer ingezetenen in zoo hooge mate betrokken is.

(*Maas- en Roerbode.*)

De *Geneesk. Cour.* deelt het volgende staaltje mede van geneeskundige behandeling. Het parlementslid Stafford, om zijne menschlievende zorg voor de zieken gedurende den Krimoorlog bekend geworden, werd op zijn buiten plotseling ziek. Dr. Griffin meende, dat het maagpijn was, en diende hem middelen toe, die hem in diepen slaap deden vallen. Daar geene sterk prikkelende middelen hem hieruit konden doen ontwaken, werd de methode van Dr. Corfe van het Middlesex-hospitaal zoo streng mogelijk aangewend. Stafford werd door twee sterke mannen in de kamer, gedurende een kwartier, rondgesleept. Daar dit evenwel niet hielp, liet Dr. Griffin hem te bed leggen, nam een scheerriem ter hand en sloeg daarmede uit alle magt, gedurende 20 minuten, op de voetzolen van het ongelukkig parlementslid. De patient opende van tijd tot tijd de oogen; keek om zich heen, trok de beenen voor de slagen terug en verviel dan weder in nog sterkeren sopor. De blaren, die de doctor in de handen kreeg, noodzaakten hem met slaan op te houden en zich door den bediende van den patient hierin te doen aflossen. Vervolgens verschafte men zich eenige latten, waarvan een dozijn, stuk voor stuk, op de voetzolen, de kuiten en de handen van den lijder stuk geslagen werd. Dit tooneel duurde van des morgens 8 tot des avonds 8 uur, en 5 sterke Ieren hadden elkander daarbij afgelost. Eindelijk hielden zij op, daar de lijder uit dien sopoereusen slaap weder ontwaakt was; hij bleef evenwel bedwelmd tot aan zijn dood, ofschoon hij nog bij magte was — hetgeen zeker een Ier slechts doen kan — om halfdood en in toestand van uitputting eene reis van een kwartier met den spoortrein naar Dublin te doen, naar het schijnt met het doel, om uit de kluiven van dr. Griffin te komen en eene betere geneeskundige behandeling te erlangen. Daar stief hij zeer spoedig. De sectie toonde aan, dat hij een vethart had en op grond hiervan sprak de Dublinsche jury den doctor vrij.

Uit Luxemburg schrijft men dd. 18 Nov.:

„De prins-stadhouder heeft heden de zitting der Stenden geopend. In de troonrede wordt het voornemen der regering te kennen gegeven om nieuwe middelen aan te vragen ten einde den aanleg en de uitbreiding der spoorwegen te bevorderen, en wordt de oprigting eener spaarbank toegezegd. Van andere ontwerpen van materiëel of staatkundig belang is er geen sprake in geweest Het politiek gedeelte der rede heeft betrekking op de redenen waarom ten. vorigen jare de verg. niet is bijeengeroepen. Daarin wordt duidelijk te kennen gegeven dat de regering niet zal afwijken van de beginselen sedert de opheffing der Grondwet van 1848 door haar gevolgd.

„De heer J. P. Toutsch is benoemd tot prezident der vergadering. — Naar men weet, wordt de prezident hier door den groothertog benoemd.

„De Regering, verstoord over hare nederlaag in de hoofdstad, koesterde het plan deze in verschillende kiesdistrikten te verdeelen. De gemeenteraad, deswegens geraadpleegd, heeft eenparig verklaard, dat daartoe geene aanleiding bestaat."

In de Dollebagijnensteeg is gisteren middag eene bejaarde vrouw op een trap gestruikeld en door een naar buiten openslaand venster op de straat gevallen, met dat gevolg, dat zij in het gasthuis, kort nadat zij daar was ingebragt, aan de gevolgen van hersenschudding overleden is.

Den 19 Nov. was de Merwede te Gorinchem bij laag water genoegzaam van ijs bevrijd.

Op de Lek is 's avonds van den 18 het ijs doorgedreven.

Op den IJssel was den 19 te Westervoort geen drijfijs meer. Overigens is op deze rivier geene verandering in den staat van het ijs.

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van F. M. J. Lejay, tot sekret. der gem. Arendelft; alsmede W. Roelofs vergund het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

In de Zaturdag jl. gehouden zitting der Tweede Kamer zijn ingekomen vier adressen, houdende bezwaren tegen de voorgedragen herziening van het tarief der regten van in- en uitvoer, of tegen de bepaling van regten omtrent enkele artikelen. Deze adressen zijn ingezonden door de Kamer van koophandel en fabrieken te Roermond, fabrikanten in katoenen weefgoederen te Enschedé en in tapijten te Amersfoort, en steen-, pannen- en tegelbakkers te Woerden, Rietveld en Barwoutswaarde (Zuid-Holland).

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Zaturdag 20 November.

In deze zitting zijn voortgezet de beraadslagingen over het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis.

Op art. 1, luidende:

„Alle tienden zijn afkoopbaar op vordering van den tien[dpligtige]," werd eene wijziging voorgesteld door de heer[en] Thorbecke, Hengst, van Akerlaken, Heemskerk en Meeusse[n] strekkende om dit artikel aldus te lezen:

„Alle vóór de invoering van het Burgerlijk Wetboek geve[s]tigde schuldpligtigheid van tienden of van eenige andere even[]redige hoeveelheid van vruchten, hetzij in deze, hetzij i[n] geld te voldoen, is op de vordering van den pligtig[e] afkoopbaar."

De heer Sloet tot Oldhuis, deze redaktie overnemende, voegd[e] daarbij achteraan de woorden: „met uitzondering van de Kroon domeinen," welke bijvoeging hij in den loop der beraadslagin[g] terugnam; met voorbehoud van op dat onderwerp aan het sl[ot] der wet terug te komen.

Nadat de heeren Makkay, Meeussen, van Zuylen van Nyevel[t], van Nispen van Sevenaer, Sloet tot Oldhuis en de minister va[n] Financiën het woord gevoerd hadden, stelde de heer de Brauw voor in art. 1, gelijk het door den heer Sloet was overgeno[]men, achter het woord *vordering* te stellen de woorden: „*va[n] den tiendheffer of*" en dan in een nieuw artikel 2 te lezen:

„Indien de afkoop, bedoeld in het vorig artikel, plaats hee[ft] op de vordering van den tiendheffer, heeft de pligtige de keuz[e] om den koopprijs in gereed geld te voldoen, of om daarvoo[r] ten behoeve van den tiendheffer eene schuldverbindtenis, me[t] regt van hypotheek, te verleenen, vijf ten honderd in he[t] jaar rente dragende.

„Deze hypotheek heeft het regt van eerste hypotheek op he[t] onroerend goed, waarvan de tiend is afgekocht, rang nemend[e] boven alle hypotheken, ook die van vroegere dagteekening.

„De schuldenaar heeft het regt de schuld met het einde va[n] ieder jaar af te lossen, mits hij een jaar te voren kennis va[n] zijn voornemen gegeven hebbe."

De heer Thorbecke deed daarop de motie om die amende[]menten ten fine van onderzoek aan de afdeelingen te verzon[]den, over welk voorstel de heeren Sloet tot Oldhuis, Duller[t], Schimmelpenninck van der Oije, van Akerlaken, van Nispe[n] van Sevenaer, Meeussen, van Zuylen van Nyevelt en d[e] Brauw hunne gedachten openbaarden, en hetwelk, naar aan[]leiding van de in den loop der diskussie gemaakte opmerkin[]gen, de voorsteller aldus wijzigde, dat met de beraadslagin[g] over art. 1 en het eerste amendement van den heer de Brauw zou worden voortgegaan, om, bij aanneming van dit laatste het overige in de afdeelingen te doen onderzoeken, welk[e] motie met 49 tegen 10 stemmen werd aangenomen.

Daarop werd de behandeling van art. 1 voortgezet, en daar over het woord gevoerd door de heeren van Hall, van Nispen van Sevenaer, van Deinse, van Reede van Oudtshoorn, Mac[]kay, Schimmelpenninck, de Brauw, Sander, Thorbecke, van Zuylen van Nyevelt, Meeussen en Godefroi, waarna het amen[]dement van den heer de Brauw, in stemming gebragt, me[t] 48 tegen 13 stemmen verworpen, en art. 1 met 45 tegen 16 stemmen onveranderd aangenomen werd, wordende daarop door den heer de Brauw zijn nieuw art. 2 teruggenomen.

De heeren Thorbecke, Hengst, van Akerlaken, Heemskerk en Meeussen hadden voorgesteld om art. 2 van het wetsvoor[]stel, luidende:

„De tegenwoordige wet betreft alle soorten van tienden, di[e] van granen, gewassen, zaden of vruchten onder of boven de[n] grond geheven worden, zonder onderscheid van haren oorspron[g] of herkomst. De krijtende tienden en bijentienden zijn hier[]onder begrepen."

te laten vervallen, met welk denkbeeld de heer Sloet to[t] Oldhuis zich vereenigde.

Dezelfde heeren hadden voorgedragen om artikel 3, luidende:

„De bloktienden kunnen niet anders afgekocht worden da[n] telkens voor een vierde gedeelte van den tiendpligtigen grond binnen het blok gelegen."

aldus te veranderen:

„Bloktienden worden niet anders afgekocht dan voor het geheele blok te gelijk, op de vordering der tiendpligtigen, die te zamen meer dan de helft der tiendpligtige gronden in he[t] blok bezitten. Bij den afkoop gaan dan aan hen de tienden over, die op de andere gronden kloven, wier bezitters weige[]ren af te koopen.

„Een tiendheffer, bewerende dat door gedeeltelijken afkoop van zijne bij elkander gelegen tienden zijn belang zou worden gekrenkt, kan vorderen, dat ze alle te zamen worden afge[]kocht. Het geschil, tenzij in der minne vereffend, wordt doo[r] den regter beslist."

Over dat art. 3 traden in beschouwingen de heeren va[n] Nispen van Sevenaer, Sloet tot Oldhuis, van der Linden, Thorbecke en de Kempenaer. De heer Sloet tot Oldhuis stelde voor om de tweede alinea van het nieuwe artikel aldus te veranderen:

„Een tiend, welke onder een bepaalden naam op verspreide stukken kleeft, en een geheel of partij uitmaakt, wordt o[p] dezelfde wijze als de bloktiend afgekocht."

De voortzetting der beraadslaging over dat artikel is bepaald op Maandag aanstaanden, des voormiddags ten elf ure.

De kommissiën van rapporteurs voor de hoofdstukken V, VI, VII, VIII en XI der staatsbegrooting voor 1859 hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt. De beraadslagingen over de begrooting zullen aanvangen op aanstaanden Woens[]dag, des voormiddags ten elf ure, ten zij de behandeling va[n] het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis Maandag niet mog[t] afloopen, in welk geval die van de begrooting eerst op Don[]derdag een begin zou nemen.

'sGRAVENHAGE, 27 Nov. Alhier is het berig[t] ontvangen, dat Mevrouw Lightenvelt, echtgenoote van den Nederlandsche gezant in Frankrijk, te Parijs is overleden.

ROTTERDAM, 20 Nov. Er heeft zich dezer dagen een vereenigd spoorweg-komité gevormd uit Rotterdam en Dordrecht, bestaande uit de heeren: J. F. Hofma[n], burgemeester van Rotterdam, als voorzitter; dr. M. G. Timmers Verhoeven, burgemeester van Dordrecht; Joo[s] van Vollenhoven, wethouder van Rotterdam; J. P. de[n] Bandt van Heekelingen, wethouder van Dordrecht; F. W. D. Blom, lid van den gemeenteraad en der ka[]mer van koophandel te Rotterdam en F. C. Deking Dur[a], lid van den gemeenteraad en prezident van de kamer va[n] koophandel te Dordrecht, als sekretaris.

Het komité heeft zich ten doel gesteld de bevordering van den aanleg en de exploitatie der spoorwegen in het zuiden des rijks en zich te dien einde in het bijzonder aangesloten aan de daarvoor gedane aanvrage van de heeren Bredius te Dordrecht, en Jhr. J. W. van Sypestein te 's Hage. Het moet zich tevens te dier zake bij een uitvoerig adres tot Z. M. den koning gewend hebben.

DELFT, 20 Nov. De prijzen der kaas waren heden *f* 12 a *f* 18; ter markt zijn verkocht 32 stapels, wegende 7801 Ned. ℔.

ALKMAAR, 20 Nov. Ter koemarkt van den 17n zijn aangevoerd: 861 koeijen boven en 231 koeijen beneden het jaar.

Ter kaasmarkt van den 19n waren aangevoerd: 452 stapels kaas, wegende 103,028 Ned. ℔. De prijs was: kleine *f* 26; kommissie *f* 28,75; middelbare *f* 29,50 per 50 Ned. ℔.

De graanprijzen waren als volgt: Tarwe *f* 8,50; Rogge *f* 7,75; Gerst *f* 6,25; Haver *f* 5; Paardenboonen *f* 8,25; Bruine boonen *f* 11; Graauwe erwten *f* 24; Groene dito *f* 22; Kanariezaad *f* 15.

Aangevoerd 120 vette varkens a 30 tot 42 cents per Ned. ℔.

Heden zijn aangevoerd 7 paarden, 1 koe, 112 schapen, 19 magere varkens en 276 biggen.

HOORN, 20 Nov. Hoogste graanprijzen. Tarwe *f* 9; Rogge *f* 7; Gerst *f* 5,50; Haver *f* 5; Paardenboonen *f* 8; Bruine dito *f* 11,50; Graauw Erwten *f* 25; Vale dito *f* 22; Groene dito *f* 18; Witte groote dito *f* 14; Boter per Ned. ℔ *f* 1,40; Kippen a *f* 0,35 tot *f* 1; Kipeijeren a *f* 3,75 per 100 stuks, Appelen *f* 2; Peren *f* 3; per mand; Eenden a 35 cents per stuk.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Nov. Naar men zegt zou het goevernement uit Dsjedda niet zeer voldoende tijdingen hebben ontvangen. De ware schuldigen zijn niet verontrust geworden en men laakt de Porte, haren pligt niet te hebben vervuld. Bovendien was de *Duchayla*, welk schip den 8 Aug. Toulon had verlaten tot groote teleurstelling den 27 Okt. te Dsjedda nog niet aangekomen. De heer Sabatier was wel te dier stede, doch in de onmogelijkheid uit gebrek aan hulp iets te doen.

— Men leest in een blad over den toestand in Italië het volgende: „Italies toestand wordt in officiëele kringen zeer gevaarlijk beschouwd. Men verzekert dat Oostenrijk in Opper-Italië strenger dan ooit handelt en men tegen de aanstaande lente gewigtige gebeurtenissen in dat land te gemoet ziet. De Britsche gezant te Turijn, Sir James Hudson, die een reis door Italië heeft gedaan, zou een verslag over Italies toestand, aan zijne regering hebben gezonden, 't welk ten gevolge heeft gehad dat hij onmiddellijk naar zijn post is moeten terugkeeren, hoewel hem verlof tot in de maand Januarij gegeven was. In Milaan zijn, naar men meldt, veel inhechtenisnemingen bewerkstelligd. Acht duizend kroaten zijn op weg naar Italië, om het garnizoen aldaar te versterken.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Nov. Den 17n dezer, de drie honderdjarige gedenkdag der troonbeklimming van Koningin Elizabeth, heeft de bisschop van Londen in de St.-Pauluskerk een leerrede gehouden, die niet minder dan vier uren geduurd heeft, waarin hij twee vraagpunten heeft onderzocht, die in Engeland de godsdienstige wereld diep bewegen en door hun aard en gewigt op de staatkundige belangen der natie terugwerken.

Die twee vraagpunten betreffen de instelling der oorbiecht, welke door eenige bedienaren der Anglikaansche Kerk weder in gebruik is gebragt, en de opheffing der kerkbelasting (*Church rates*).

De Bisschop heeft zich ten aanzien van het eerste onderwerp krachtig verklaard tegen de nieuwe handelingen, welke de hervorming aan het Katholicismus willen nader brengen. Hij verdedigde de door hem tegen den heer Poole uitgesprokene ambtsontzetting, daar die vikaris der parochie van St Barnabas was overtuigd geworden van leerstellingen te hebben verspreid, welke de waarde der Sakramenten zoo zeer overdreven, dat zij in tooverachtige bewerkingen veranderden en van den klerus een, de leeken beheerschend, despotiek ligchaam maken."

Wat de verpligte belasting betreft, waaraan de dissenters zijn onderworpen en die door hen boven de vrijwillige belasting worden voldaan, welke zij tot het onderhoud der kerken en bedienaren hunner eigene godsdienst opbrengen, ontveinsde de bisschop de noodzakelijkheid niet, waarin eenmaal de staatskerk zal zijn om van haar regt afstand te doen en met de dissenters een vergelijk te treffen. Hoe vrijgevig deze inzigten zijn, is te betwijfelen dat zij in alle klassen der bevolking goedkeuring erlangen. Vele leden der hooge geestelijkheid en van den adel hebben veel invloed en zijn gehecht aan den rijkdom der bestaande Kerk, aan de voordeelen die hunne familiën daarvan genieten, en zij zullen niet gezind zijn zoo spoedig aan de eischen hunner tegenpartij toe te geven. In de staatkunde vormen zij één ligchaam met de oude tory-partij en de kamer der Pairs zal hen zoolang mogelijk steunen in hun verzet tegen alle hervorming der kerkelijke organizatie in Groot Brittanje.

— Het slot van Montalemberts brochure wordt in den *Times* besproken, en men leest daarin onder anderen het volgende: „In een opzigt deelen wij het ongeval, waaraan de heer de Montalembert is onderworpen. Het tegen hem aanhangig proces zal, welligt veel meer dan zijn uitmuntend geschrift, in geheel Europa bekend en daardoor sommige oordeelvellingen over de Indische quæstie, welke wij in velerlei opzigt geheel valsch beschouwen, met een zeer wijdloopige, ja, in zekere mate onnatuurlijke openbaarheid vereerd worden. Wij mogen ons, wat het ergste is, zelfs niet tegen onzen welsprekenden bestrijder verdedigen, opdat ons niet een of ander woord ontglippe, 'twelk de policie te Parijs zou kunnen aangrijpen, om het tegen hem te keeren. Wij gaan daarom des heeren de Montalemberts schrijven over de Indische diskussie voorbij, ook zijne blijdschapsbetuigingen, dat de meening van den *Times* te dier zake niet heeft bovengedreven, en wenden ons mitsdien tot datgene, wat hij over den tegenwoordigen toestand in Engeland zegt. Hij is van oordeel dat wij eerder door Europa dan door Azië bedreigd worden; het aanzien van ons leger ongetwijfeld was gedaald, onze populariteit niet vermeerderd, enz. Kortom de heer de Montalembert is van gedachte dat wij onze magt te hoog schatten en ligt door ons trotsch zelfvertrouwen in een oorlog kunnen geraken, waaruit wij overwonnen of ten minste zeer vernederd terug zouden keeren. Die meeningen, wij bekennen het openhartig, bezitten voor ons geen overtuigende kracht. Wij verbeelden ons integendeel, misschien ten gevolge van onzen hoogmoed, dat wij hare ongegrondheid, met redenen, die ons gerust stellen, kunnen staven. Het is op dit oogenblik onze bedoeling niet nopens dit onderwerp een woordenstrijd te beginnen, maar verzoeken den lezer het feit in 't oog te houden, dat een zoo ons welwillend gezind en geleerd man, als de heer de Montalembert, dergelijke meeningen te kennen geeft."

— Eerstdaags zal de *Leviathan* aan de nieuw gevormde Maatschappij geleverd worden, en wel voor een som van 160,000 £, terwijl tot hiertoe het schip 640,000 £ gekost heeft. Er zullen, ter verdere uitrusting nog 140,000 £ benoodigd zijn. Het vierde gedeelte der aktiën zal tegen nieuwe aandeelen verwisseld worden. De oude golden 20 £ en kunnen nu tegen £ 2.10 sch. ingewisseld worden.

— Van regeringswege is eene overeenkomst gesloten met de Indische telegraafmaatschappij tot het leggen van een telegraafkabel door de Roode Zee naar Indië. Dat gedeelte, hetwelk Suez met Aden verbindt, moet, naar luid der getroffen bepalingen, in het aanstaande voorjaar voor de dienst gereed zijn.

— Van wege den minister van Oorlog is dezer dagen aan de troepen, te Chatam, Maidstone, Canterbury, Colchester, Buttevant enz. liggende, bevel gegeven om zich in het begin der volgende maand gereed te houden, om naar Kalkutta, Madras, Bombay en Kurratschi scheep te gaan, welke inscheping te Gravesend zal plaats hebben. De manschappen zullen met de voor Indië bestemde nieuwe uniform gekleed en van Enfieldbuksen voorzien worden.

— Uithoofde der geweldige stormen aan de Iersche kust, zijn de werkzaamheden ter nederlating van het dikke kabeleinde geschorst.

— Nabij Wolverhampton, in het kasteel van den graaf van Bradford, worstelen op dit oogenblik twee aanzienlijke jonge dames, de ladies Lucy en Harriet Bridigman met den dood. De rampzalige mode der krinoline schijnt hier tezelfertijd twee offers gekozen te hebben. Pratend stonden beide zusters voor den haard, toen lady Harriets kleed eensklaps vuur vatte; verschrikt ijlde zij naar de voorkamer, om hulp te roepen en op hetzelfde oogenblik geraakten ook de kleederen harer zuster, die haar wilde helpen, in brand. Niet zonder moeite slaagde men er in dat beide dames niet door de vlammen verteerd werden; maar hare brandwonden zijn zoo ernstig, dat men aan haar leven wanhoopt.

— In de dezer dagen uit New-York ontvangen dagbladen leest men de proklamatie van den prezident tegen Walker en den door dien vrijbuiter beraamden strooptogt, ten doel hebbende ten derden male Nicaragua te overvallen. De taal, die den heer Buchanan voert is zeer krachtig en bestrijdt het denkbeeld als zoude, volgens Walkers aanhangers, het kabinet van Washington Centraal-Amerika aan de Vereenigde Staten willen hechten.

— Men zegt, dat een Japanner prins met een gevolg van 14 personen, de Vereenigde Staten van Amerika zal gaan bezoeken.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 Nov. Een cirkulaire van den nieuwen minister van Binnenlandsche Zaken, aan de direktie van policie te dezer stede en aan de prezidenten der besturen in de provinciën, heeft veel verwondering gebaard. Bij die cirkulaire waarschuwt de minister tegen verlangens en wenschen, die in voorbereidende kiesvergaderingen te kennen werden gegeven, en verklaart dat het volstrekt niet in de meening van het goevernement ligt die te verwezenlijken, en de oude overleveringen niet wil afschaffen, welke den bazis van Pruissens grootheid en magt vormen. Te moeijelijker is de zin dier verklaring te begrijpen, daar de kiesvereenigingen over 't algemeen een zeer scherp afgebakende konstitutionneele houding hadden aangenomen, en zelfs redenaars, tot de radikale partij behoorende, zich door hunne gematigde inzigten en genegenheid voor het nieuwe kabinet hadden onderscheiden.

Nu heeft de oude Kruispartij daarin natuurlijk de bekrachtiging haar denkbeelden en politiek gezien en betoont haar genoegen daarover. De *Preuss. Zeit.* tracht evenwel te betoogen, dat de ministeriëele cirkulaire eeniglijk het oog heeft op de buitensporigheden der partijen, van welke kleur zij zijn mogen.

— De oplaag der verschillende alhier uitkomende bladen is als volgt: *Kladderadatsch* 24,500; *Vossische Ztg.* 14,875; *Volks Ztg.* 12,300; *National Ztg.* 6700; *Kreuz. Ztg.* 6700; *Spenersche Ztg.* 4500; *Intelligenz-Blatt* 3850; *Verordnungs-Blatt* 2810; *Börsen Ztg.* 2060; *Bank- und Handels Ztg.* 2060; *Montags Ztg.* 1300; *Montagspost* 1000; *Preussisches Wochenblatt* 800; *Berliner Revue* 550. — De oplaag der *Kölnische Ztg.* bedraagt thans 13,800 exemplaren.

BELGIË.

BRUSSEL, 20 Nov. Uit Brugge schrijft men, dat Mgr. Wiseman is vertrokken om een onderhoud te hebben met Z. Em. den Kardinaal Sterckx.

De Vlaamsche bladen hebben gemeld dat de reis van den Engelschen Kardinaal naar België de vestiging van een Engelsch seminarie ten doel had. Dit berigt en andere daarop betrekkelijke geruchten zijn als voorbarig te beschouwen, vermits er nog niets met zekerheid beslist is.

— Het artikel van den graaf de Montalembert, hetwelk in den *Correspondant* is verschenen, is hier als brochure uitgegeven en vindt een zeer grooten aftrek. Sedert den 4den dezer zijn niet minder dan drie groote oplagen verkocht.

HEVERLE (bij Leuven). Donderdag den 4 November vierde men aldaar de opening en zegening van het schoolgasthuis, Louisa van Arenberg, dat de edele familie Van Arenberg heeft gesticht tot vervulling eener belofte, die wijlen Prinses Louisa ten jare 1849 gedaan had, toen de cholera in de gemeente Heverlé zulke verschrikkelijke verwoestingen aanrigtte.

De dankbare bewoners dier omstreken zijn nog niet vergeten, dat mevrouw de Hertogin van Arenberg, na met aanzienlijke geldelijke offers een tijdelijk gasthuis te hebben gesticht, het voorbeeld van echt godsdienstige zelfopoffering gaf, door met eigen handen, bijgestaan door eenige gasthuisnonnen uit Leuven, gedurende twee maanden, de cholera-lijders in haar gesticht en in de armoedigste en afgelegenste woningen te gaan verplegen.

Het nieuwgebouwd gesticht zal in gewone tijden tot school en in tijden van heerschende ziekte tot gasthuis verstrekken. (*K. N. St.*)

STADSNIEUWS.

237ste Staats-Loterij. (Prijzen van *f* 1000 en daarboven) 2de Klasse, 1ste Lijst: N°. 1913 en 4936 ieder *f* 1500.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 November.

ONDERTROUWD (18 Nov.): J. C. Wurfbain, J. Szn., met A. E. van Waning Bolt.

GETROUWD (18 Nov.): G. Sammels, wed. met J. van der Meijer. - A. J. Murray, wed. met H. M. de Leeuw, wed.

BEVALLEN (18 Nov.): J. Stroeve, geb. Schut, D. — (19 Nov.): F. L. W. Borchers, geb. van Beek, D. - L. de Jongh, geb. Hartogensis, D.

OVERLEDEN (16 Nov.): T. Kerker, wed. F. Boogaart, 68 S. F. M. van Schaijik, 26 j. - W. G. Smit, 24 j. — (17 Nov.) A. Cattela, 2½ j.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	*f* 55⅝	2/m.	Livorno	*f* 39⅛
Zigt	„	„ 56 3/16	„	Napels	„ 80¼
2/m.	Bordeaux	„ 55¼	3/m.	Petersburg	„ 1.70
½/m.	„	„ 55⅝	6/w.	Weenen	„ 111
3/m.	Madrid	„ 238	„	Augsburg	„ 35⅛
„	Cadix	„ 240	„	Frankfort	„ 99
„	Sevilië	„ 237	2/m.	Hamburg	„ 34[illegible]
„	Bilbao	„ 237	Zigt	„	„ [illegible]
„	Lissabon	„ 40⅞	2/m.	Londen	„ [illegible]65
„	Porto	„ 40⅞	Zigt	„	„ 11.72½
2/m.	Genua	„ 45¾	Rotterdam		„ ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		20 NOV.	4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		a		
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64⅛	″	64 3/16	
Dito Dito	3 ″	75¾	″		
Dito Dito	4 ″	98¼	″		
Amortisatie-Syndikaat	3½ ″	92	″		
Aand. Handel-Maatsch.	″	141½	″		
Oost-Ind. Leening	4 ″		″		
Aand. Holl. Spoorweg			″		
Leening idem	4½ ″		″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		″		
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
België, Cert. Adm. B. Bk	2½ ″		″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	53¼	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën	1½ ″	30⅛	″	30¼	30 3/16
Dito	3 ″	45 13/16	″		
Dito Binnenlandsche	3 ″	41 3/16	″	41 5/16	41¼
Amortisable Schuld		10⅝	″		
Bewijzen Coupon			″		
Crediet Instel. bij *Prost* & C°.		86	″		
Portugal, Obligatiën	3 ″	46 13/16	″	46 15/16	46⅞
Dito 1856	3 ″	45 9/16	″	45⅝	
Uitgestelde		29⅞	″		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 ″		″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″		″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	91½	″		
Dito bij idem 1840	4 ″	86¼	″	86 5/16	
Dito bij *Stieglitz*	4 ″	86⅛	″		
Dito Nieuwe	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″		″		
Dito 1855, 6de Serie	5 ″	102¼	″	102⅜	
Dito Adm. te Hamburg	5 ″	–	″		
Dito dito te Londen	5 ″		″		
Dito dito dito	4½ ″	99	″		
Inschrijv. in Assignatiën	6 ″		″		
Certifikaten van dito	6 ″	66 3/16	″		
Spoorweg Aktiën	5 ″	78½	″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157½	″	157¾	
Obligatiën	4 pCt.	81⅞	″		
Pruissen, Oblig.	4½ ″		″		
Aandeelen 1854	3½ ″	208	″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″		″		
Dito dito	4 ″	63½	″		
Dito Metalliek	5 ″	78¼	″	78 7/16	78⅜
Dito Rente Amsterdam	5 ″	87½	″	87⅝	
Dito Nationale 1854	5 ″	78⅜	″	78 11/16	78⅝
Dito dito	2½ ″	39 13/16	″	39⅞	39⅞
Weener Bankaktiën	*f*	1118	″		
Dito Aand. fl. 250, 1839	″		″		
Dito dito fl. 250, 1854	4 pCt.	336	″		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rotschild*	5 ″		″		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 ″		″		
Dito	3 ″		″		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″		″		
Dito 1839 van £ 100	5 ″		″		
Dito 1843 v. £ 100	5 ″	99¼	″		
Dito 1852	4½ ″		″		
Sardinië	5 ″	90½	″		
Peru, Geldl. 1854	4½ ″		″		
Dito te Parijs	″		″		
Ecuador, Oblig. 1855	1 ″	15¾	″	16⅝	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	5 ″	39¼	″	39⅝	39⅝
Dito Uitgestelde	2½ ″	14½	″	14¾	14¾
Grenada, Obligatiën	3½ ″	18 5/16	″	18⅜	18 5/16
Dito Uitgestelde		5¾	″		
Mexiko, dito	3 ″		″		
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	″		″		
Dito dito	Lr. B ″		″		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		″		
Amerik. Bank-Aktiën			″		
Illinois Spoorw Aandeelen			″		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	85⅝	″		
Louisiana	5 ″		″		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 ″	3⅝	″	3¾	

Handel-Maatschappij kontant ——; Russische Spoorweg doorgef. 244¾, 245½, 244¾; Hypotheek 4½ pCt. —, Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope 3 pCt. —.

Oostenrijksche en Ecuadors waren heden in zeer willige stemming. Overigens was de markt goed prijshoudend. Venezuela's mede gezocht.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 20 Nov. Rente kont. 4½ pc. 97.20, op tijd 3 pc 74.75; Credit mobilier 1037; Fr.-Oost. Spoorw. 650; Spanje 1½ pc. 30⅝; 3 pc. 42⅜; Rom. Leening —.

MADRID, 18 Nov. Spanje 3 pc. 42.50; 1½ pc. 30.95.

LONDEN, 20 Nov. Cons. 98¼; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20⅛; 4½ pc. Peru 93; 3 pc. id. 74; 4½ pc. id. doll. bonds 83½. Grenada uitgest. 6; id. werkelijke —; 5 pc. Venezuela 41⅜; 2¼ pc. id. 15¼; 5 pc. Port. 47¼, 3 pc. Spanje 47¼; 1½ pc. id. 30⅞; Amortiz. 6, Coupons 10½, 4½ pc Russen 103¾; 5 pc. id. 113¾; 2½ pc. Holland 66¼; 4 pc. id 101¼; Illinois Shares 77; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 94; Ecuador 16.

WEENEN, 20 Nov. Met. 5 pc. 86.10; Nat. 86.30; Bank-Aktiën 985; Noord-Bahn akt. 172; Credit Anst. 245; O.-Fr. Spoorw. akt. 264; Lomb. Venetiaans. 129.—; Nieuwe 100; Wissel op Londen 3/m. 10.24; Goud 2½; Zilver —.

BERLIJN, 20 Nov. Stiegl. 5de serie 103¾; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 111; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¼; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 20⅜, Parijs 79¾, Hamburg 151⅛, Amst. 142⅛, Petersburg 98⅝, Diskonto 5.

HAMBURG, 20 Nov. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 39; 1½ pc. 28¾, Rusland 5 pc. 106½, 4½ pc. —, Vereinsbank 97¼, Noord-Duits. bank 88½, Wissel op Londen 3/m. 13.04; Amsterd. 35.70, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 20 Nov. Metalliek 5 pc. 81½, Spanje 3 pc. 40⅝; 1½ pc. 29⅞, Wissel op Londen 117¼, Weenen 119; Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 5.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 20 Nov. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Pernau *f* 206 6/w.; 145/2 ℔ Archangel *f* 180 6/w. — Gerst: 128/2 ℔ Koersche *f* 180 kt., 129 ℔ dito *f* 185 3/m., 132 ℔ Deensche *f* 170 kt., 172 6/w. — Moutwijn *f* 14,—; Jenever *f* 19,50; Amst. Proef *f* 20,75 per Ned vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,80 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Nov. Simson, Hannah, Newcastle.
HELVOET, 21 Nov. Schiedam (st.), Londen.
SURINAME, 13 Okt. Harmsen, Louisa Christina, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 21 Nov. Ewer, Scio, Boston. - Mulder, Vriendschap, Triëst.
HELVOET, 20 Nov. Adonis (st.), Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 November, in lading naar:

Keulen.	V. Ahlen, Cöln N°. 29.
	B. L. Casimir, Sara.
Duisburg.	J. H. Havens, Twee Gezusters.
Maintz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Mannheim.	W. Boumeester, Carolina.
Urdingen.	D. J. v. Uden, Erkentelijkheid.
Dusseldorp.	F. Kusen, Niederrhein N°. 12.

AMSTERDAM, 17 November, vertrokken naar:

Keulen.	H. J. Wilson, Cöln N°. 20.
Urdingen.	J. v. d. Pluim, Vrouw Elisabeth.
Dusseldorp.	W. Klarenaar, 3 Gebroeders.
Wezel en Ruhrort.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Frankfort.	M. Grünewold, Frankfort N°. 15.

Rijnhoogte ARNHEM, 20 November 4 p. 0 duim.
KEULEN, 21 ″ 6 vt. 3 ″

Advertentiën.

(780) Heden verloste van eenen welgeschapen *ZOON*, JNA MA FCA SANDELING, Echtgenoote van
ANT. LUIJKX.

Wouw, 21 Nov. 1858.
Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

(777) Heden overleed ten mijnen huize, na eene slepende ziekte, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten, mijn geliefde oudste Zoon, FRANCISCUS CORNELIS, Weduwnaar van Vrouwe PAULINA SCHOUTEN, in den ouderdom van ruim een-en-dertig jaren, nalatende een dochtertje, te jong om haren ouderloozen toestand te beseffen.

NIJMEGEN, 19 November 1858. Wed. ROODENBURG, geb. NOLET.

(778) Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, ons aller geliefde Moeder en Behuwdmoeder, AGATHA VAN DER MAAS, Weduwe van JOANNES HENRICUS HÉMAN, na voorzien te zijn de H. H. Sacramenten der stervenden, ten huize van haren Behuwdzoon A. F. NIEBERG, in den ouderdom van ruim 57 jaren. Zij, die de overledene gekend hebben, kunnen het beste beseffen wat wij in haar verliezen.

AMSTERDAM, 20 November 1858. J. H. HÉMAN. Uit aller naam.

Een R. C. Hulponderwijzer, geëxamineerd in het Fransch en Hoogduitsch en in staat het Engelsch te onderwijzen, wenscht ten spoedigste verplaatst te worden. Adres *franko* Letter P. aan het Bureau dezer Courant. (773)

(774) Op Donderdag den 2 December 1858, des voormiddags ten 10 ure, in het Geldersche Koffijhuis te Oosterhout (Over-Betuwe) zal ten overstaan van den Notaris G. W. ROES te Hekeren, finaal worden verkocht:

Eene **Bouwhoeve**, gelegen onder Oosterhout, in Over-Betuwe, groot 32 Bunders, verpacht tot 1865; Ingezet op *f* 26,900.

Eene **dito** aldaar, groot 30 Bunders, insgelijks verpacht tot 1865; Ingezet op *f* 27,350.

Voorts zal te gelijkertijd tot den inzet worden geveild om 14 dagen later te worden verkocht, eene **Bouwhoeve** aldaar, bestaande uit nieuw kapitaal **Huis**, geheel vloedvrij, met **Schuren**, **Berg**, **Boomgaarden**, **Tabaks-**, **Bouw-** en **Weilanden**, groot bijna 28 Bunders, dadelijk te aanvaarden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Notarissen C. FRANCKEN te Elst en G. W. ROES voornoemd.

(779) Bij den ondergeteekende Gratis verkrijgbaar: **Catalogus** van eene verzameling **BOEKEN**, waaronder zeer fraaije Werken, in verschillende talen, vakken en wetenschappen, met bijgevoegde zeer lage prijzen. S. v. p. *franco* aanvrage den Boekh. J. HERFKENS, Fz., St-Jans Kerkhof te Utrecht.

BOEKDRUKKERIJ en BOEKHANDEL
VAN
P. N. VERHOEVEN
te 's Bosch.

Paganisme et Judaïsme, ou introduction à l'histoire du Christianisme par JEAN. JOS. IGN. DÖLLINGER, *auteur de* L'HISTOIRE DE L'EGLISE. Traduit de l'allemand. 4 volumes in-8. . . . . *f* 2.50

Theologia dogmatica quam concinnavit FRANCISCUS PATRICIUS KENRICK, *Archiepiscopus Baltimorencis.* 3 vol. in-8 . . . . *f* 6.75
Tom. I & II sont en vente. Le Tom. III paraitra sous peu.

Principia Theologiae moralis theoretice et practice exposita, auctore F. PIO VAN DER VELDEN, *Ord. FF. Minorum Recoll. etc.* 2 vol. gr. in-8. . *f* 3.30

Praxis administrandi sacramentum poenitentiae principiis Theologiae moralis accomodata, auctore F. PIO VAN DER VELDEN, *Ord. FF. Minorum Recoll.* Vol. in-8 . . . . *f* 1.75

Institutiones Juris publici et privati ecclesiastici JOANNIS CARDINALIS SOGLIA. Editio octava, novis additionibus aucta ac locupletata opera et studio S. M. V. 2 gr. vol. in-8 . . . . *f* 4.50

F. Lucii Ferraris Prompta bibliotheca canonica, juridica, Moralis, Theologica, necnon ascetica, polemica, rubricistica, historica. Opera et studio Monachorum ord. S. Benedicti Abbatiae Montis Casini. Nova editio, accurante rursum et innumeris notis locupletante J. P. MIGNE. 8 tomi in-4. . *f* 36.00

Meditationes de praecipuis fidei nostrae mysteriis, vitae ac passionis D. N. Jesu Christi et B. V. Mariae, Sanctorumque et Evangeliorum toto anno occurrentium, cum orationis mentalis circa eadem praxi. Authore R. P. LUDOVICO DE PONTE, S. J. *Nova editio.* 6 tomi in-8 . . . . *f* 6.50

J. B. Scaramelli, S. J. Directorium mysticum in compendium ac meliorem ordinem redactum et notione generali directionis auctum, auctore F. V. Voss, Congr. SS. Cordium sacerdote. Vol. in-12 *f* 1.50

Nouveau dictionnaire de Théologie morale par l'abbé B. PHILIP. in-8 . . . . *f* 2.75

Manuale Pastorum sive instructio practica neoparochorum: curam animarum gerentes, etc. etc. concinnatum a R. P. JOANNE DIRCKINCK, S. J. Vol. in-18 . . . . *f* 0.75

Le Cardinal Ximenès et les affaires religieuses en Espagne à la fin du XV et au commencement du XVI siècle, avec un chapitre particulier sur *l'Inquisition* par C. S. HÉFELÉ. gr. vol. in-8 . . *f* 2.00

Le Coeur de Jésus. Ascétisme et Littérature par le P. EUGÈNE DESJARDINS, S. J. In-8 . . *f* 3.00

l'Immaculée Conception de la bienheureuse Vierge Marie, considérée comme dogme de foi, par Mgr. J. B. MALOU, *Evêque de Bruges.* 2 gr. vol. in-8 *f* 3.50

FELIX, **S. J. Le progrès par le christianisme.** Conférences de Notre-Dame de Paris. *Années* 1856 *et* 2857. 2 vol. in-8 . . . . *f* 4.25

FINETTI. **S. J. Conférences sur l'Histoire Évangélique** prêchées à Rome. 2 vol. in-8 *f* 6.00

E. J. F. FORTIN. **Homélies** sur les Évangiles de tous les dimanches de l'année. 2 vol. in-12 *f* 3.00

— — **Sermons de paroisse** pour les différents temps de l'année. 2 vol. in-12 *f* 3.00

A. HABERT. **Mémorial du Prédicateur** ou recueil des divers sujets du dogme et de la morale catholiques appropriés à la chaire. 2 gr. vol. in-8 *f* 6.75

La voix de Dieu enseignant les hommes, d'après la Théologie de l'Ecriture sainte du R. P. MARCELLIUS, S. J. Par un aumonier. Beau volume in-12, de 414 pages . . . . *f* 1.00

Le juif de Vérone ou les sociétés secrètes en Italie par A. BRESCIANI . . . . *f* 2.00

Nouvelles bésicles offertes à ceux qui ont la berlue ou éclaircissements de certains points qu'on veut embrouiller de nos jours, par BEN SAMUEL LEVI. Nouvelle édition, revue et corrigée. Vol. in-18 de 270 pages . . . . *f* 0.40

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

OVER HANDEL EN NIJVERHEID
MET BETREKKING TOT HET
TARIEF.
Een woord uit *de Tijd*, N.-H. Ct. Prijs 25 Cents.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.